

1. Sammenndrag (Abstract) (a) En kort og konsis oppsummering av rapporten, skrevet en selvstendig tekst. (b) Unngå å henvisning til referanser i dette avsnittet. (c) Relevant informasjon oppgis i korte ordelag: type forsøk og metoder; resultater.
2. Introduksjon (a) En kort introduksjon til prosjektet, med nødvendige referanser.
3. Teori (a) Nødvendig teori og utledning. En tenkt m´algruppe er dine medstudenter. (b) Figur(er) som støtter opp under utledningen. (c) Kort beskrivelse av usikkerhetsanalyse i form av middelværdi, standardavvik og standardfeil. (d) Skriver generelt, uten å referere til detaljer i forsøket.
4. Metode (a) Beskriver utstyr og eksperimentelle og numeriske metoder. (b) Tilstrekkelig detaljert til at beregninger og m´alinger kan reproduseres av leseren.
5. Resultater (a) Relevante numeriske og eksperimentelle resultater presenteres og sammenlignes. (b) Korrekte enheter brukes der det er relevant. (c) Et bevisst forhold til usikkerhet demonstreres.
6. Diskusjon (a) Numeriske og eksperimentelle resultater diskuteres. (b) Eksperimentell m´aleusikkerhet og feilkilder diskuteres. 2 (c) Forståelse for hvorvidt resultatene er rimelige demonstreres.
7. Konklusjon (a) En kort oppsummering av det som ble gjort og hvilke resultater som ble oppnådd. (b) Hovedresultatet – eksperimentelt tap i kinetisk energi – gjentas med middelværdi og standardfeil.
8. Referanser (a) Kildehenvisninger inkluderes på passende steder i teksten. (b) Referanselista er korrekt og systematisk formatert.

Fysikklab TFY4106 og TFY4125 våren 2023.

```
In [ ]: import matplotlib.pyplot as plt
import numpy as np
from scipy.interpolate import CubicSpline
import pandas as pd
```

```
In [ ]: xmin = 0
xmax = 1401
dx = 1
x = np.arange(xmin,xmax,dx)
c = 2/5
```

```
In [ ]: h = 200
xfast=np.asarray([0,1,2,3,4,5,6,7])*h
```

Vi lager deretter en array med høydekoordinatene til festepunktene. De "tilfeldige" høydeendringene fra skruer til skruer sørger for at banens starthøyde (300 mm) er banens høyeste punkt, og at den deretter går via en dal og en bakketopp, og noen ganger en ny dal før siste skruer.

```
In [ ]: #Skruehøyder:
yfast = np.zeros(8)
yfast[0] = 300
yfast[1] = 253
yfast[2] = 175
yfast[3] = 150
yfast[4] = 199
yfast[5] = 210
yfast[6] = 141
yfast[7] = 110
```

Programmet beregner i neste omgang 7 tredjegradspolynomer, et for hvert intervall mellom to nabofestepunkter (naboskruer), med scipy.interpolate-funksjonen CubicSpline:

```
In [ ]: cs = CubicSpline(xfast,yfast,bc_type='natural')
```

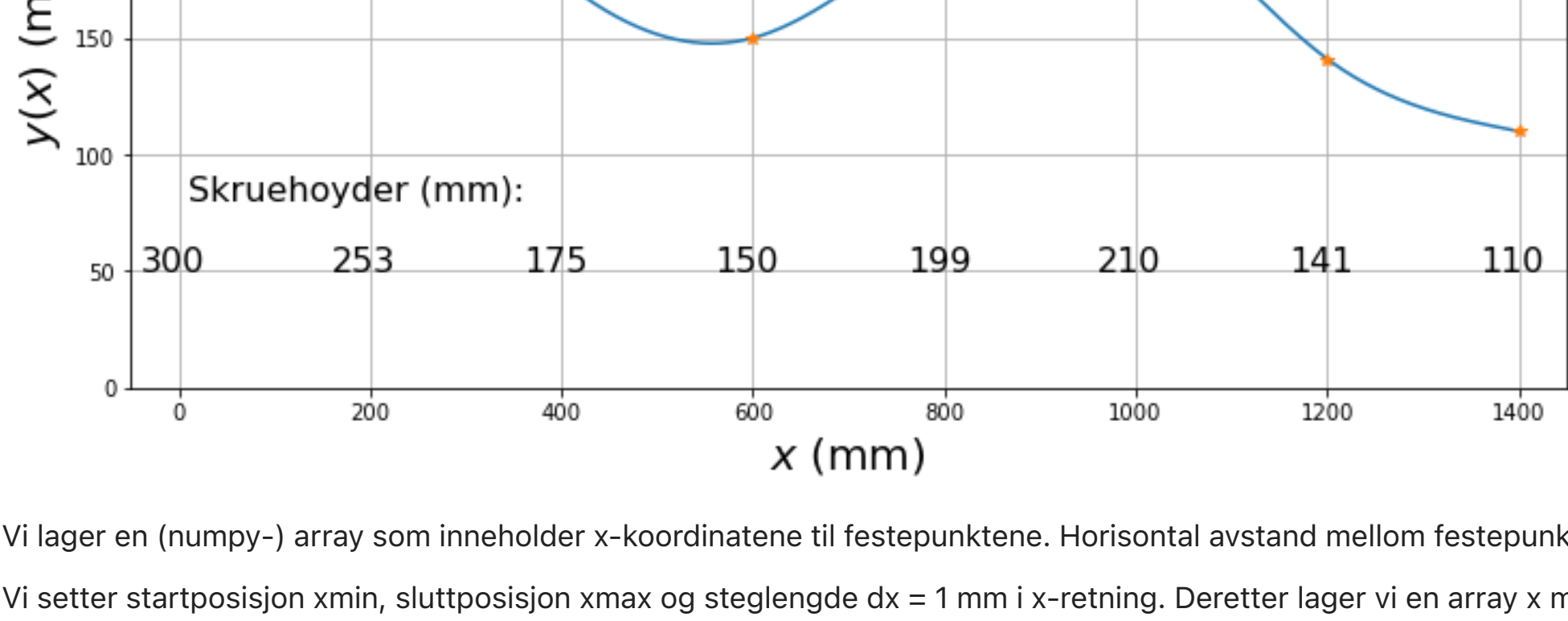
Funksjonen cs kan nå brukes til å regne ut $y(x)$, $y'(x)$ og $y''(x)$ for en vilkårlig horisontal posisjon x, eller som her, for alle de 1401 horisontale posisjonene lagret i tabellen x. Funksjonen cs fungerer slik:

```
cs(x) tilsvare y(x)
cs(x,1) tilsvare y'(x)
cs(x,2) tilsvare y''(x)
```

```
In [ ]: g = 9.81
y = cs(x)
dy = cs(x,1)
d2y = cs(x,2)
```

Nå kan vi plote baneformen $y(x)$

```
In [ ]: baneform = plt.figure('y(x)',figsize=(12,6))
plt.plot(x,y,yfast,yfast,'r')
plt.title('Banens form', fontsize=20)
plt.xlabel('x$ (mm)',fontsize=20)
plt.ylabel('y(x)$ (mm)',fontsize=20)
plt.text(10,80,'Skruehøyder (mm):', fontsize=16)
plt.text(-40, 50, int(yfast[0]), fontsize=16)
plt.text(160, 50, int(yfast[1]), fontsize=16)
plt.text(360, 50, int(yfast[2]), fontsize=16)
plt.text(560, 50, int(yfast[3]), fontsize=16)
plt.text(760, 50, int(yfast[4]), fontsize=16)
plt.text(960, 50, int(yfast[5]), fontsize=16)
plt.text(1160, 50, int(yfast[6]), fontsize=16)
plt.text(1360, 50, int(yfast[7]), fontsize=16)
plt.ylim(0,300)
plt.xlim(-50,1450)
plt.grid()
plt.show()
```


Vi lager en (numpy-) array som inneholder x-koordinatene til festepunktene. Horisontal avstand mellom festepunktene er 200 mm.

Vi setter startposisjon xmin, sluttposisjon xmax og steglengde dx = 1 mm i x-retning. Deretter lager vi en array x med x-verdier fra 0 til 1400, dvs for hver mm fra xmin til xmax. Funksjonen arange returnerer verdier på det halvåpne intervallet [xmin,xmax], dvs slik at xmin er med mens xmax ikke er med. Her blir dermed x[0]=xmin=0, x[1]=xmin+1*dx=1, ..., x[1400]=xmax-dx=1400, dvs x blir en tabell med 1401 elementer

```
In [ ]: y37 = y[400:1400]
y27 = y[200:1400]
y37min = np.min(y37)
y37max = np.max(y37)
y27min = np.min(y27)
y27max = np.max(y27)
K = d2y/(1+dy**2)**(1.5)
R = 1/(np.abs(K)+1E-8) #unngaar R = uendelig
Rmin = np.min(R)
beta = np.arctan(dy)
betadeg = beta*180/np.pi
startvinkel = betadeg[0]
maksvinkel = np.max(np.abs(betadeg))

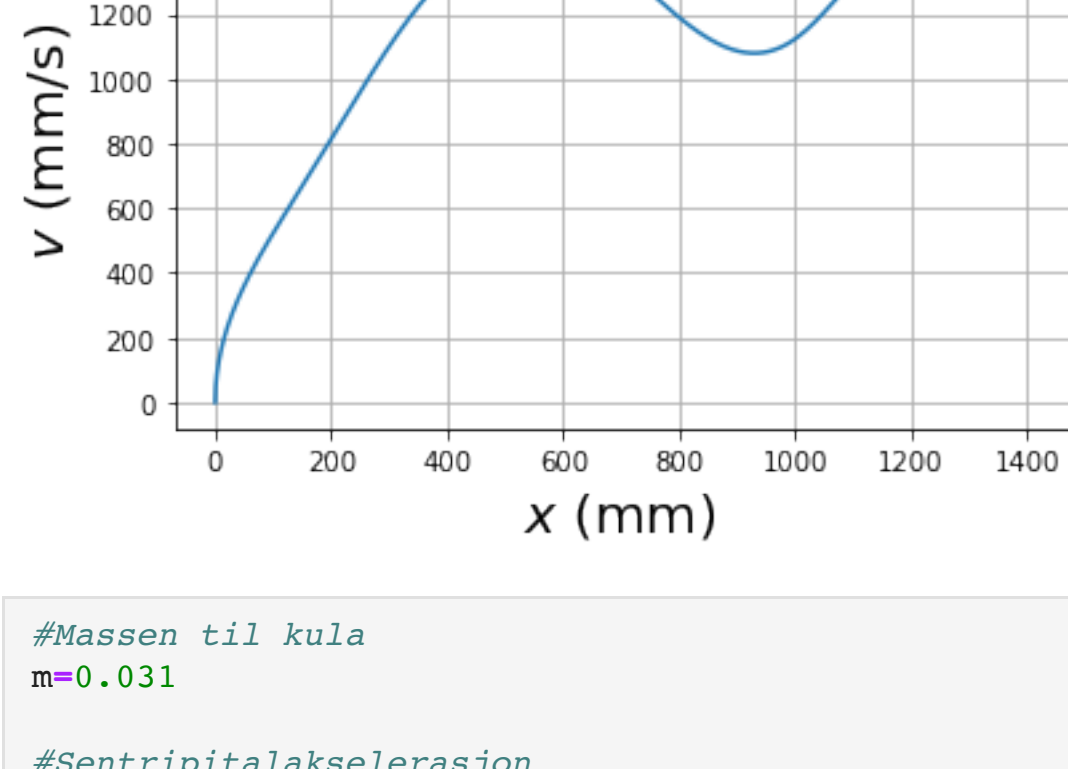
print('Hoyeste punkt etter 3.skruer (mm): %.0f' %y37max)
print('Laveste punkt etter 2.skruer (mm): %.0f' %y27min)
print('Startheiningsvinkel (grader): %.1f' %startvinkel)
print('Maksimal heiningsvinkel (grader): %.1f' %maksvinkel)
print('Minste krumningsradius (mm): %.0f' %Rmin)
print('Festepunkthøyder (mm):', yfast)
```

```
Hoyeste punkt etter 3.skruer (mm): 217
Laveste punkt etter 2.skruer (mm): 110
Startheiningsvinkel (grader): -10.3
Maksimal heiningsvinkel (grader): 22.7
Minste krumningsradius (mm): 328
Festepunkthøyder (mm): [300. 253. 175. 150. 199. 210. 141. 110.]
```

```
In [ ]: def v(y):
    return (np.sqrt((2*g*1000*(300-y))/(7/5)))
print(v(y)[-1], "mm/s")
```

1631.7825485383419 mm/s

```
In [ ]: plt.plot(x,v(y))
plt.title('Fart', fontsize=20)
plt.xlabel('x$ (mm)',fontsize=20)
plt.ylabel('v$ (mm/s)',fontsize=20)
```



```
In [ ]: #Hassen til kula
m=0.031

#Sentripitalakselerasjon
def aSentr(y,dy,d2y):
    return 2*(300-y)/(7/5)*d2y/(1+dy**2)**3/2

#Normalkrafta vinkelrett på banenform
def N(beta):
    global y,dy,d2y
    return m*(g*np.cos(beta) + 2*(300-y)/(7/5)*d2y/(1+dy**2)**3/2)

#Akselerasjon tangentielt til banen
def a(beta):
    return -np.sin(beta)*5/7

#Den statiske friksjonskraften
def f(beta):
    return abs(2*m*g*np.sin(beta)/7)
```

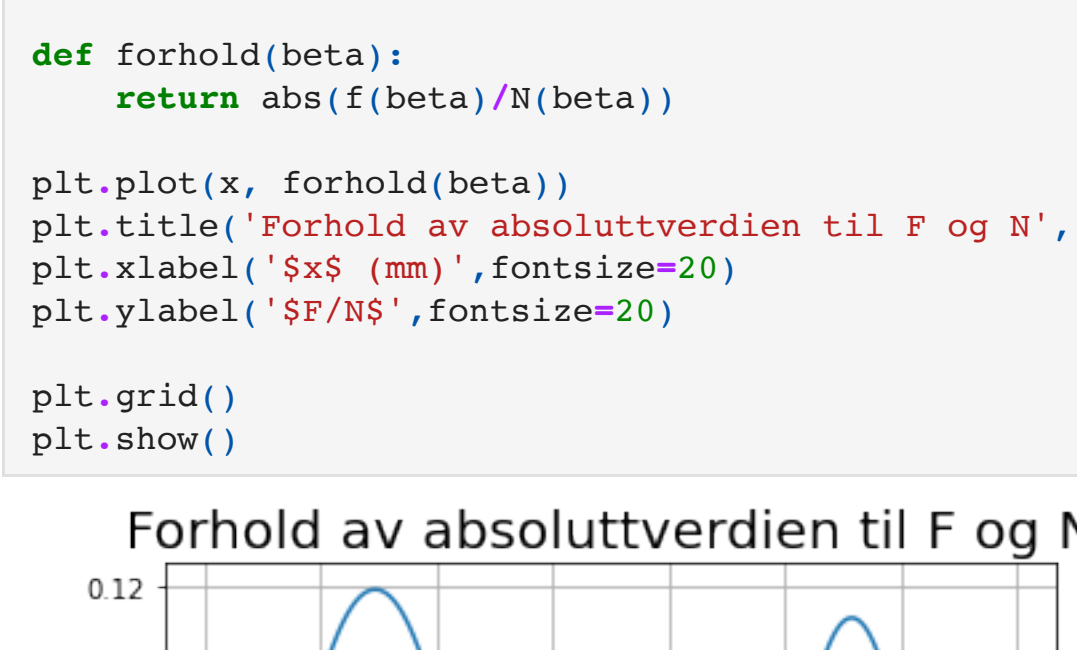
```
In [ ]: #Plott normalkraft
plt.plot(x,N(beta))
plt.title('Normalkraft', fontsize=20)
plt.xlabel('x$ (mm)',fontsize=20)
plt.ylabel('N(beta) (N)',fontsize=20)

plt.grid()
plt.show()
```



```
In [ ]: #Plott friksjonskraft
plt.plot(x,f(beta))
plt.title('Statisk friksjonskraft', fontsize=20)
plt.xlabel('x$ (mm)',fontsize=20)
plt.ylabel('f$Friksjon (N)$',fontsize=20)

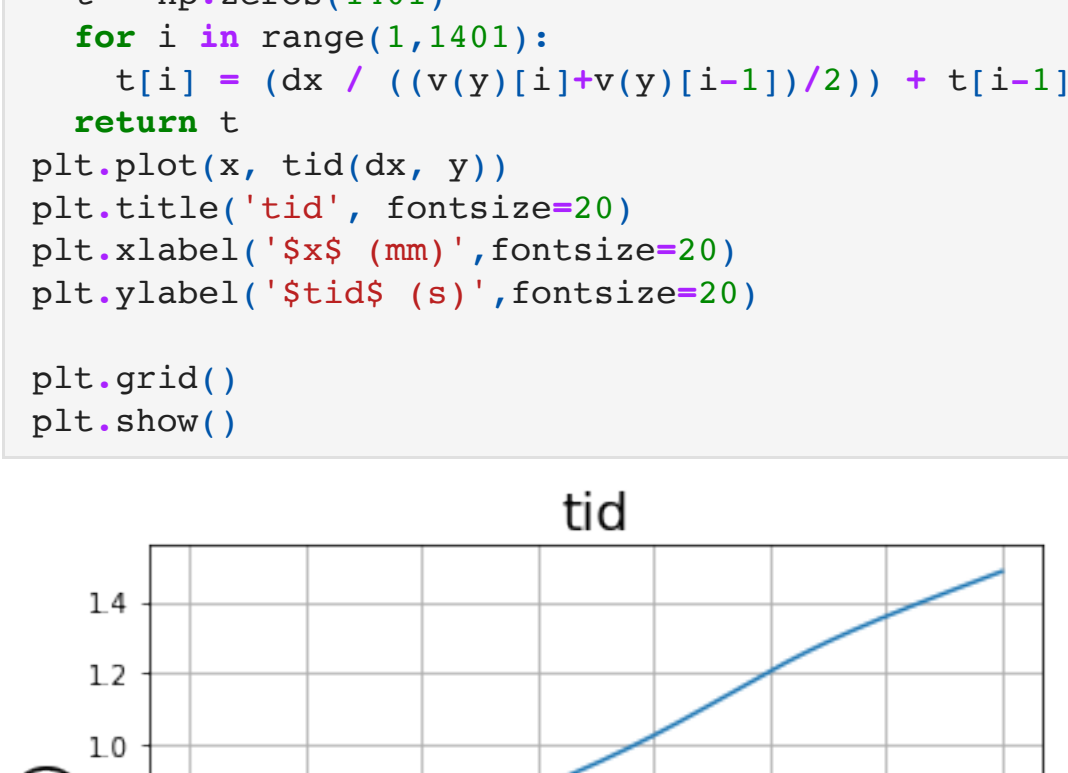
plt.grid()
plt.show()
```



```
In [ ]: #Forhold mellom friksjon og normalkraft.
def forhold(beta):
    return abs(f(beta)/N(beta))

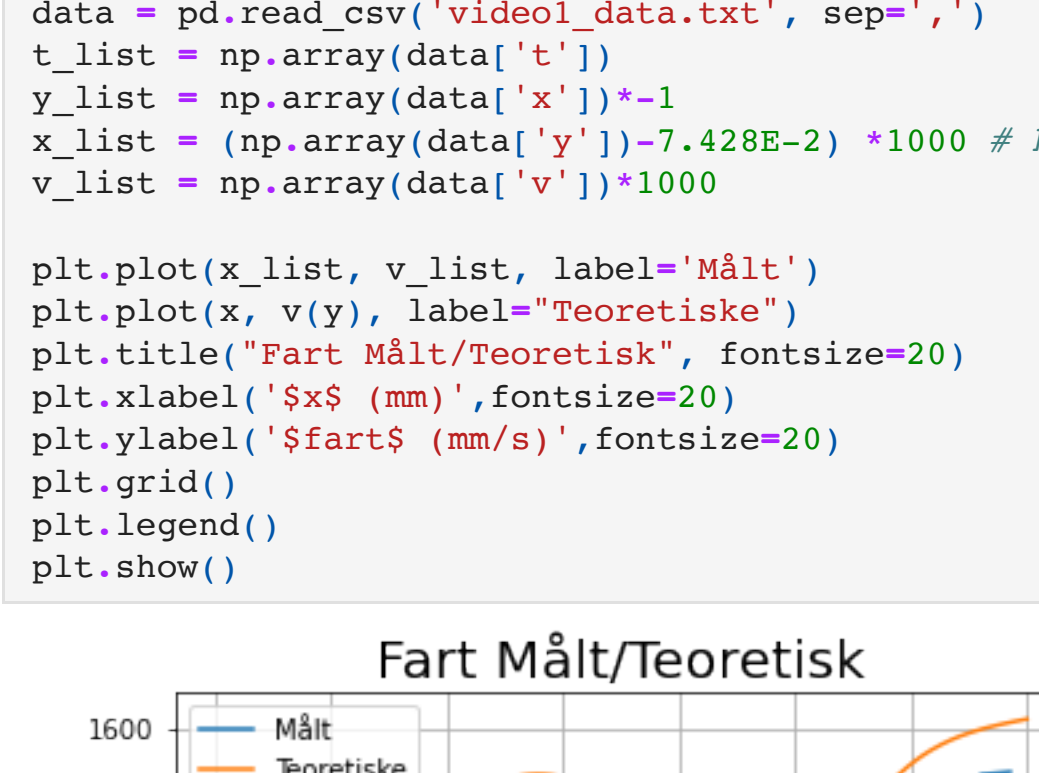
plt.plot(x, f(beta))
plt.title('Forhold av absoluttverdien til F og N', fontsize=20)
plt.xlabel('x$ (mm)',fontsize=20)
plt.ylabel('F/N$',fontsize=20)

plt.grid()
plt.show()
```



```
In [ ]: def tid(dx,y):
    t = np.zeros([1401])
    for i in range(1,1401):
        t[i] = (dx / ((v(y)[i]+v(y)[i-1])/2)) + t[i-1]
    return t
plt.plot(x, tid(dx,y))
plt.title('tid', fontsize=20)
plt.xlabel('x$ (mm)',fontsize=20)
plt.ylabel('t$tid$ (s)',fontsize=20)

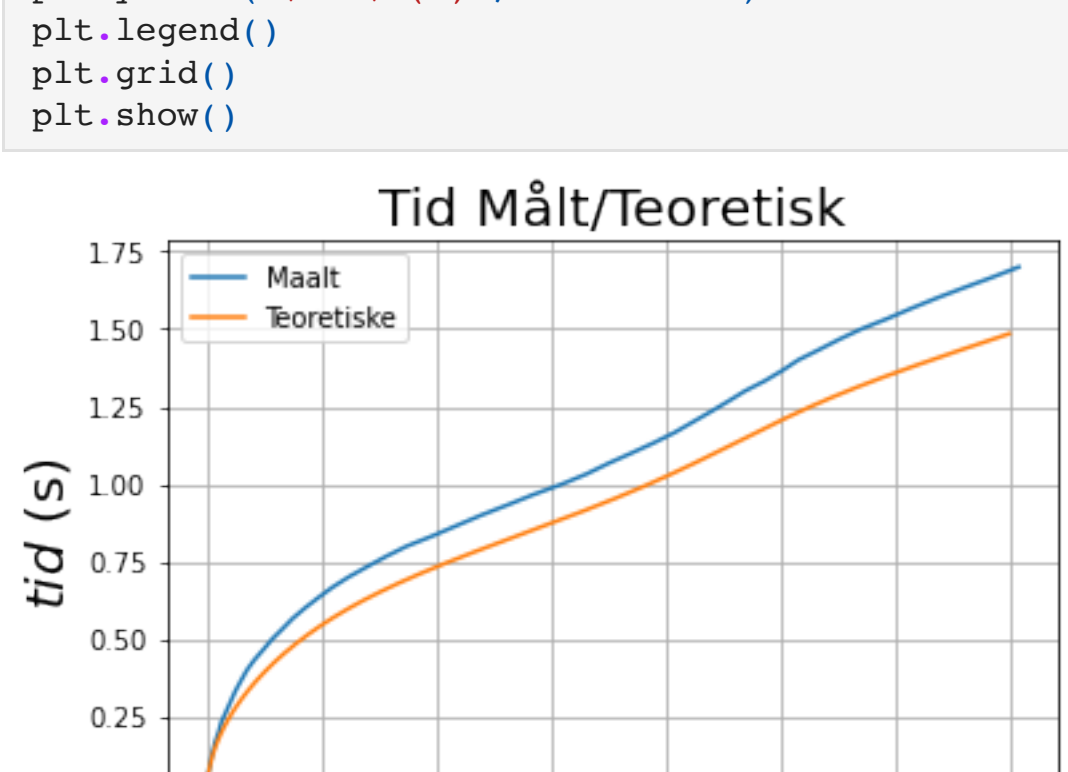
plt.grid()
plt.show()
```



```
In [ ]: data = pd.read_csv('videol_data.txt', sep=',')
t_list = np.array(data['t'])
y_list = np.array(data['x'])*-1
x_list = np.array(data['y'])*-7.428E-2)*1000 # korrigerer for litt forskyvning i x-aksen og endrer fra meter til mm
v_list = np.array(data['v'])*1000

plt.plot(x_list, v_list, label='Målt')
plt.plot(x, v(y), label='Teoretisk')
plt.title('Fart Målt/Teoretisk', fontsize=20)
plt.xlabel('x$ (mm)',fontsize=20)
plt.ylabel('v$ (mm/s)',fontsize=20)

plt.grid()
plt.legend()
plt.show()
```



```
In [ ]: plt.plot(x_list, t_list, label='Maalt')
plt.plot(x, tid(dx,y), label='Teoretiske')
plt.title('Tid Målt/Teoretisk', fontsize=20)
plt.xlabel('x$ (mm)',fontsize=20)
plt.ylabel('t$tid$ (s)',fontsize=20)

plt.grid()
plt.legend()
plt.show()
```



```
In [ ]: # funksjoner for å finne middelværdi, standardavvik og standardfeil
def middelværdi(kin):
    return np.mean(kin)

def standard_avik(kin):
    N = len(kin)-1
    sumkin = np.sum((kin-middelværdi(kin))**2)
    return np.sqrt(sumkin/N)

def standard_feil(kin):
    s_avik = standard_avik(kin)
    return s_avik/np.sqrt(len(kin))
```

```
In [ ]: slutt_tid = t_list[len(t_list)-1]
slutt_fart = v_list[len(v_list)-1]
slutt_tid_list = np.array([1.6, 1.667, 1.7, 1.633, slutt_tid, 1.567, 1.667,1.700, 1.6, 1.677])
slutt_fart_list = np.array([1000, 1.408, 1.417, 1.408, 1.437, 1.417, 1.369, 1.489, 1.420, 1.383])

# middelværdi maalte sluttverdier
middelværdi_sluttid = middelværdi(slutt_tid_list)
middelværdi_slutfart = middelværdi(slutt_fart_list)

# Standard_avik for målinger
standard_avik_slutt_tid = standard_avik(slutt_tid_list)
standard_avik_slutt_fart = standard_avik(slutt_fart_list)

# Standard feil tid fart
standard_feil_slutt_tid = standard_feil(slutt_tid_list)
standard_feil_slutt_fart = standard_feil(slutt_fart_list)

# display verdier
print("Middelværdi \nslutt tid: ", middelværdi_sluttid,"s", end=" ")
print("slutt fart: ",middelværdi_slutfart,"m/s")
print("Standardfeil \nslutt tid: ",standard_avik_slutt_tid,"s", end=" ")
print("slutt fart: ", standard_avik_slutt_fart,"m/s",)
print("standardavvik \nslutt tid: ", standard_avik_slutt_tid, "s", end=" ")
print("slutt fart: ", standard_avik_slutt_fart, "s")
```

Middelværdi
slutt tid: 1.6511000000000002 s slutt fart: 1.4216000000000002 m/s
Standardfeil
slutt tid: 0.04066929 0.04811153 0.04375588 0.04150535
Standardavvik
slutt tid: 0.0152653929599960393 s slutt fart: 0.011355077180617406 m/s
standardavvik
slutt tid: 0.03590790689775417 s slutt fart: 0.011355077180617406 s

```
In [ ]: theory_kin = ((1+c)/2)*m*(v(y)[-1]/1000)**2
def total_kinetisk_energi(c,m,v):
    kin_list = []
    for i in v:
        kin_list.append(((1+c)/2)*(m*i**2))
    return kin_list
tot_kin = total_kinetisk_energi(c,m,slutt_fart_list)
print("Total kinetisk energi for alle målingene:",tot_kin)
print("Middelværdien er:", middelværdi(tot_kin))
print("Standard_aviket er:",standard_avik(tot_kin))
print("Standard_feilen er:",standard_feil(tot_kin))
```

Total kinetisk energi for alle målingene: [0.04676402 0.04301947 0.04357119 0.04301947 0.04480983 0.04357119 0.04066929 0.04811153 0.04375588 0.04150535]
Middelværdien er: 0.043879721899999995
Standard_aviket er: 0.002229168117019642
Standard feilen er: 0.0007049248537210824

```
In [ ]: potE = m*g*(0.3-0.11)
def tap_av_mekanisk_energi(pk,pote):
    tap_list = []
    for i in pk:
        tap_list.append(pote-i)
    return tap_list
tap_mek = tap_av_mekanisk_energi(total_kinetisk_energi(c,m,slutt_fart_list), potE)
print("Totalt tap av mekanisk energi for alle målingene:",tot_kin)
print("Middelværdien er:", middelværdi(tap_mek))
print("Standard_aviket er:",standard_avik(tap_mek))
print("Standard_feilen er:",standard_feil(tap_mek))
```

Totalt tap av mekanisk energi for alle målingene: [0.04676402 0.04301947 0.04357119 0.04301947 0.04480983 0.04357119 0.04066929 0.04811153 0.04375588 0.04150535]
Middelværdien er: 0.013901178099999998
Standard_aviket er: 0.002229168117019642
Standard feilen er: 0.0007049248537210824